

Ryszard Kozik

INTERESUJĄCE POROSTY /LICHENES/ POGÓRZA ROŻNOWSKO-CIEŻKOWICKIEGO

Badania terenowe nad florą porostów Pogórza Rożnowsko-Cieżkowickiego prowadzę od 1968 roku. Obszar ten rozciąga się od Dunajca na zachodzie po Wisłok na wschodzie, ku północy opada stromym progiem w Kotlinę Sandomierską, a na południe sięga po tektoniczną Kotlinę Sądecką oraz Doły Jasielsko-Sanockie /Klimaszewski 1946/.

O wyborze terenu badań zadecydował fakt, że nie był on jeszcze opracowywany pod względem lichenologicznym, poza nielicznymi danymi Boberskiego /1883/ i własnymi /w druku/. Natomiast znaczna część terenów sąsiadujących z Pogórzem Rożnowsko-Cieżkowickim posiada dokładne opracowanie, jak graniczący od północy Okręg Puszczy Niepołomickiej /Kiszka 1964/, od południa - okolice Grybowa /Motyka 1927/ i Beskid Sądecki /Olech 1967, 1969/. Ponadto badania nad florą porostów Beskidu Wyspowego prowadzi J. Nowak z Instytutu Botaniki PAN.

W zebranych już teraz materiale stwierdzono szereg interesujących gatunków, które zasługują na opublikowanie. Część z nich to gatunki w Karpatach rzadkie i znane z nielicznych stanowisk jak np.: *Coenogonium nigrum*, *Cladonia grayi*, *Umbilicaria hirsuta*, *Sarcogyne simplex*, *Lecanora hageni* i *Evernia mesomorpha*.

Składam podziękowanie drowi J. Kiszce za sprawdzenie oznaczeń niektórych gatunków i krytyczne uwagi.

W y k a z g a t u n k ó w

Chaenotheca trichialis /Ach./Th.Fr. - Na podwieszanej ścianie skałki piaskowcowej, w miejscu ocienionym, rezerwat "Diable Skały" w Bukowcu, około 500 m. /leg. Z. Tobolewski/.

Diploschistes scruposus /Schreb./Norm. - Na piaskowcowej skałce, w miejscu odkrytym, rezerwat "Diable Skały" w Bukowcu, około 500 m.

Coenogonium nigrum /Huds./ A. Zahlbr. - Na pionowych, silnie ocienionych skałkach piaskowcowych, rezerwat "Skamieniałe Miasto" w Ciężkowicach; skała "Wodospad", około 300 m; rezerwat "Diable Skały" w Bukowcu, około 500 m.

Placynitium nigrum /Huds./ S. Gray - Na podłożu skalnym zawierającym węglan wapnia, koło kościoła w Bruśniku, około 400 m; Gródek n/Dunajcem przy ujściu potoku Zbę, około 300 m; przy polnej drodze z Falkowej do Bobowej, około 400 m.

Peltigera subcanina Gyel. - Na glebie porosniętej mchami, Bistuszowa przy drodze na Brzankę, około 340 m; na zachodnim stoku Małego Liwocza, około 400 m.

Lecidea sorelizodes /Lamy./ Sandst. - Na kamieniu piaskowcowym, zachodnie zbocze Małego Liwocza, około 400 m.

L. /Biatora/ lucida /Ach./ Ach. - Na ocienionej skałce piaskowcowej, Ciężkowice koło skały z krzyżem w rezerwacie "Skamieniałe Miasto", około 360 m.

Bacidia lignaria /Ach./ Lettau. - Na mchach porastających skałki piaskowcowe i murki, rezerwat "Diable Skały" w Bukowcu, około 500 m; Górowa, skałki przydrożne, około 360 m; Siemiechów, cmentarz wojskowy z 1914 roku, około 300 m.

B. luteola /Schrad./ Mudd. - Na korze wierzby, Klimkówka, około 500 m.

B. obscurata /Flk./ Lettau. - Na mchach naziemnych, przy polnej drodze w Bruśniku, około 300 m.

B. phacodes Koerb. [*B. albescens* /Hepp./ Zwackh.] - Na murszejącym drewnie oraz korze wierzby i dębu, Pleśna - Pleśnianki, około 300 m; przy GRN w Pleśnej, około 260 m; wschodni stok Liwocza, około 480 m.

Cladonia pleurota /Flk./ Schaer. - W szczelinach skał piaskowcowych w miejscach nasłonecznionych, rezerwat "Diable Skały" w Bukowcu, około 500 m; Górowa, skałki przydrożne, około 360 m.

Cl. rangiformis Hoffm. - Na glebie w miejscach nasłonecznionych, rezerwat "Skamieniałe Miasto" w Ciężkowicach, około 360 m; przy polnej drodze w Bruśniku, około 420 m.

Cl. squamosa /Scop./ Hoffm. - Na glebie i mchach porastających skałki piaskowcowe, rezerwat "Diable Skały" w Bukowcu, około 500 m; rezerwat "Skamieniałe Miasto" w Ciężkowicach, około 360 m; pod Małym Liwoczem, około 400 m; Gromnik, przy drodze na Suchą Górę, około 340 m; Sucha Góra, około 400 m.

Cl. grayi Merril. - Na glebie przy polnej drodze z Bruśnika do Bukowca, około 400 m.

Umbilicaria hirsuta /Sw./ Ach. - Na podwieszonych ścianach skałek piaskowcowych, rezerwat "Skamieniałe Miasto" w Ciężkowicach, około 320 m.

Biatorella campestris /Fr./ Almq. - Na drewnie murszejącego pniaka, Pleśna - Pleśnianki, skraj lasu, około 360 m.

Sarcogyne pruinoso /Sm./ Koerb. - Na podłożu skalnym o dużej zawartości węglanu wapnia, w miejscach nasłonecznionych, Dąbrówka Szczepanowska, cmentarz wojskowy z 1914 r., około 400 m; Lichwin - Gródek, cmentarz wojskowy z 1914 r., około 480 m., Łużna, cmentarz wojskowy z 1914 r., około 400 m; przy polnej drodze z Falkowej do Bobowej, około 400 m.

S. simplex /Dav./ Nyl. - Na piaskowcu, w miejscu nasłonecznionym, Cieniawa, stary kamieniołom pod Rosochatką, około 560 m.

Acarospora macrospora /Hepp./ Bagl. - Na piaskowcu o dużej zawartości węglanu wapnia, Paszyn, około 650 m.

A. fuscata /Schrad./ Arn. - Na kamieniach piaskowcowych, Lichwin - Wał, około 500 m; Jodłowa - szczyt, około 700 m; Dąbrówka Szczepanowska, cmentarz wojskowy z 1914 r., około 400 m; rezerwat "Skamieniałe Miasto" w Ciężkowicach, około 360 m; Cieniawa, stary kamieniołom pod Rosochatką, około 560 m; Pasia, "Ostry Kamień", około 560 m; Dobrocin, około 500 m.

A. glaucocarpa /Wahlenbg./ Koerb. var. *sarcogynoides* /Vain./ H. Magn. - Na piaskowcu o dużej zawartości węglanu wapnia, Pleśna - Pleśnianki, skraj lasu w miejscu nasłonecznionym, około 300 m.

Thelocarpon laureri /Flot./ Nyl. - Na drewnie płotu, Pleśna, zagroda koło cmentarza z 1914 r., około 300 m.

Pertusaria corallina /L./ Arn. - Na podłożu skalnym, w miejscach nasłonecznionych, rezerwat "Diable Skały" w Bukowcu, około 500 m; rezerwat "Skamieniałe Miasto" w Ciężkowicach, około 300 m.

Lecanora hageni /Ach./ Ach. - Na murszejącym drewnie wierzby, przy drodze wiejskiej w Lipnicy, około 380 m.

L. pallida /Schreb./ Rabh. - Na korze jaworu, Paszyn, nad potokiem, około 500 m.

Candelariella aurella /Hoffm./ A. Zahlbr. - Na kamieniu granicznym z zawartością węglanu wapnia, Falkowa na szczycie, około 500 m.

Parmeliopsis aleurites /Ach./ Lettau. - Na korze sosen, Olszowa, około 400 m; Górowa, las przy szosie, około 420 m.

Parmelia aspera Mass. - Na korze jaworu, w miejscu odkryty przy wiejskiej drodze w Lubczy, około 400 m.

P. conspersa /Ehrh. ex Ach./ Ach. - Na piaskowcach, rezerwat "Skamieniałe Miasto" w Ciężkowicach, około 360 m; rezerwat "Diable Szały" w Bukowcu, około 500 m; Gródek n/Dunajcem, około 500 m.

Evernia mesomorpha Nyl. - Na piaskowcach, rezerwat "Skamieniałe Miasto" w Ciężkowicach, około 360 m.

Protoblastenia rupestris /Scop./ Steiner - Na piaskowcach z zawartością węglanu wapnia i zaprawie murarskiej, koło kościoła w Bruśniku, około 360 m; Gródek n/Dunajcem, około 400 m; Łowczówek wodospad koło leśniczówki, około 260 m; Sienna, około 400 m.

Caloplaca lithophila H. Magn. - Na piaskowcu bezwapiennym, Gródek n/Dunajcem, około 360 m.

Rinodina bischoffii /Hepp./ Mass. - Na podłożu skalnym z zawartością węglanu wapnia, na baszcie zamkowej w Czchowie, około 260 m; Dąbrówka Szczepanowska, cmentarz wojskowy z 1914 r., około 480 m; Falkowa, około 500 m.

Physcia farrea /Ach./ Vain. em. Mereschk. - Na korze wierzb przy zabudowaniach wiejskich w Lipnicy, około 380 m.

Ph. leucoleiptes /Tuck./ Lettau. - Na korze wierzb i jesionów rosnących przy drogach, Bruśnik, około 380 m; Klimkówka, około 500 m; Dąbrówka Szczepanowska, około 400 m; Koszkowice, około 280 m; Pławna, około 260 m; Budzyń, około 380 m.

LITERATURA:

- Boberski W., 1883. Porosty Galicyjskie. Kosmos 8: 200-209.
- Jernehorský Z., Nadvorník J., Servít M., 1956. Kličk urcovani lišejníku ČSR. I: 144. Praha, ČSAV.
- Bołubkowa N. S., 1966. Opriedielitel liszajnikow sredniej połosy ewropejskoj czasti SSSR. Izdatielstwo "Nauka". Moskwa-Leningrad: 1 - 255.
- Kiszką J., 1964. Porosty Kotliny Sandomierskiej I: Porosty Puszczy Niepołomickiej. Fragm. Flor. et Geob. 10/4/: 527-567.
- Klimaszewski M., 1946. Podział morfologiczny południowej Polski. Czasopismo Geograficzne.
- Kozik R., 1970. Porosty miasta Tarnowa i okolicy. Fragm. Flor. et Geob. w druku.

- K o t y k a J., 1927. Studia nad nadrzewnymi zespołami porostów w lasach okolic Grybowa. Polskie Towarzystwo Leśne. 35 pp. Lwów.
- K o t y k a J., 1960-1964. Porosty /Lichenes/ Flora Polska, Rośliny zarodnikowe Polski i ziem ościennych. 5/1/:274 pp., 5/2/: 353 pp., 3/1/:500 pp., 4/2/:415 pp.
- N o w a k J., 1965. Porosty Beskidu Małego. Fragm. Flor. et Geobot. II/3/: 421-462.
- O l e c h M., 1967. Interesujące i rzadkie gatunki porostów z Beskidu Sądeckiego. Fragm. Flor. et Geobot. 13/4/:529-533.
- T o b o l e w s k i Z., 1965. Wykaz porostów dotychczas stwierdzonych w Polsce. Pozn.Tow.Przyj.Nauk, Prace Kom.Biol., 24/3/:1-61.
- T o b o l e w s k i Z., 1966. Rodzina Caliciaceae /Lichenes/ w Polsce. Poz.Tow.Przyj.Nauk, Prace Kom.Biol., 24/5/:1-106.
- T o m i n M. P., 1956. Opriedielitel korkowych liszajników ewropejskoj czasti SSSR. Izdatielstwo Akademii Nauk Bieloruskoj SSR. Mińsk: 532 pp.

Ryszard Kozik

SOME INTERESTING LICHEN /LICHENES/ OF THE ROŻNÓW-CIEŻKOWICE SUBMONTANE REGION

The author has listed 34 varieties of lichen and their respective location within the Rożnów-Cieżkowice Submontane Region /Polish West Carpathians/. Some of these varieties are highly interesting, e.g. *Coenogonium nigrum*, *Cladonia gravi*, *Umbilicaria hirsuta*, *Sarcogyne simplex*, *Lecanora hageni*, *Evernia mesomorpha*, kinds of lichen which so far have been but seldom localised within the West Carpathian region in previous publications.

It is the author's intention to carry on his research on the flora of lichen in the Rożnów-Cieżkowice Submontane Region.

Рышард Козик

ИНТЕРЕСНЫЕ ЛИШАЙНИКИ /LICHENES/ РОЖНОВСКО-ЦЕНЖКОВИЦКОЙ ВОЗВЫШЕННОСТИ

Автор описывает лишайники в 34 точках Рожновско-Ценжковицкой возвышенности /Польские Западные Карпаты/. Очень интересны также виды, как *COENOAGONIUM NIGRUM*, *CLADONIA GRAYI*, *UMBILICARIA HIRSUTA*, *SARCOGYNE SIMPLEX*, *LECANORA HAGENI*, *EVERNIA MESOMORPHA*, до сих пор мало известные на территории Западных Карпат. Исследования лишайников Рожновско-Ценжковицкой возвышенности будут автором продолжаться.